

1-ാം പിണറായി വിജയൻ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് കേന്ദ്രമൃഗശാല അതോറിറ്റിയുടെ പരിശോധന പൂർത്തിയാക്കി ചെറിയ മൃഗശാലകളുടെ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടിരുന്ന തിരുവനന്തപുരം മൃഗശാലയെ വലിയ മൃഗശാല വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി അംഗീകാരം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

(സി) മൃഗങ്ങളിൽ പകർച്ചവ്യാധികളോ മറ്റ് രോഗബാധയോ ഉണ്ടാകുന്നുണ്ടോ എന്ന പരിശോധന, യഥാസമയം നടത്തുന്നതിന് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ?

മൃഗശാലയിലെ മൃഗങ്ങളിൽ പകർച്ചവ്യാധികളോ മറ്റ് രോഗബാധയോ ഉണ്ടാകുന്നുണ്ടോ എന്നുള്ള പരിശോധന യഥാസമയം നടത്തുന്നുണ്ട്.

(ഡി) 2020-ന് ശേഷം വിവിധ മൃഗശാലകളിലെ പക്ഷിമൃഗാദികളിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള രോഗങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുമോ?

2020-നശേഷം മൃഗശാലകളിലെ പക്ഷിമൃഗാദികളിൽ പകർച്ച വ്യാധികളൊന്നും തന്നെ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

മൃഗശാല ജീവനക്കാരുടെ മരണം

371(1356) ശ്രീ. ടി. സിദ്ദിഖ്:

ശ്രീ. ഐ. സി .ബാലകൃഷ്ണൻ:

ശ്രീ. ടി. ജെ. വിനോദ്:

ശ്രീ. സജീവ് ജോസഫ്: താഴെ കാണുന്ന ചോദ്യങ്ങൾക്ക് മൃഗസംരക്ഷണ-ക്ഷീരവികസന വകുപ്പുമന്ത്രി സദയം മറുപടി നൽകുമോ:

(എ) തിരുവനന്തപുരം മൃഗശാലയിലെ ജീവനക്കാരായിരുന്ന കാട്ടാക്കട സ്വദേശി ഹർഷാദ് രാജവെമ്പാലയുടെ കടിയേറ്റ് മരിച്ച സംഭവത്തിൽ അന്വേഷണം നടത്തിയിട്ടുണ്ടോ; ഉണ്ടെങ്കിൽ അന്വേഷണത്തിന്റെ കണ്ടെത്തൽ എന്തൊക്കെയാണിത്?

മൃഗസംരക്ഷണ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ ക്രൈം 859/2021 U/S 174 CRPC നമ്പരായ കേസ് രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് അന്വേഷണം നടത്തി വരികയാണ്. രാജവെമ്പാലയെ പാർപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന കൂടിന്റെ ഘടനാ വിന്യാസം നടത്തിയിട്ടുള്ളത്, സന്ദർശകർക്ക് രാജവെമ്പാലയെ കാണുന്നതിനുള്ള പ്രദർശന കൂടും പിൻഭാഗത്ത് കീപ്പേഴ്സോണലിൽ സജ്ജമാക്കിയിട്ടുള്ള ഷിഫ്റ്റ് കേജമായാണ് (മാറ്റുകൂട്). പ്രദർശനകൂടും മാറ്റുകൂടും തമ്മിൽ പരസ്പരം ബന്ധിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതും ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന ഭാഗത്ത് ഷട്ടർ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഈ സംവിധാനം ഉപയോഗിച്ച് പാമ്പുകളെ പ്രദർശനകൂടിലേയ്ക്കും മാറ്റുകൂടിലേയ്ക്കും

അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും മാറ്റാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്. ജീവനക്കാരന് നേരിട്ട് പാമ്പിനെ കൈകാര്യം ചെയ്യാതെ തന്നെ മാറ്റാനുള്ള സംവിധാനമാണുള്ളത്. പാമ്പിനെ മാറ്റുകിൽ ഇട്ടുകൊണ്ട് കൂടിനുള്ളിൽ കൈകടത്തിയതിന്റെ ഫലമായാവണം തിരുവനന്തപുരം മൃഗശാലയിൽ ജീവനക്കാരന് പാമ്പിന്റെ കടിയേറ്റത് എന്ന് കരുതുന്നു.

(ബി) പ്രസ്തുത സംഭവത്തിനുശേഷം സമാനമായ ദുരന്തങ്ങൾ ആവർത്തിക്കാതിരിക്കാൻ എന്തൊക്കെ നടപടികളാണ് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ?

ജീവനക്കാർക്ക് ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ജീവനക്കാർക്ക് നൽകിയിട്ടുള്ള ഗംബൂട്ട്, ഗ്ലൗസ് മുതലായ സുരക്ഷാ ഉപകരണങ്ങൾ കർശനമായും ജോലിസ്ഥലത്ത് ഉപയോഗിക്കുന്നതിനായി നിർദ്ദേശവും നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇതസംബന്ധിച്ച് ഒരു വിദഗ്ദ്ധ സമിതിയുടെ അന്വേഷണം സർക്കാരിന്റെ പരിഗണനയിലുണ്ട്.

(സി) വന്യജീവികൾക്ക് ഭക്ഷണം നൽകുമ്പോൾ രണ്ട് പേർ ഉണ്ടാകണം എന്ന മ്യൂസിയം പ്രോട്ടോക്കോൾ പാലിക്കാതിരിക്കാനുണ്ടായ സാഹചര്യം വ്യക്തമാക്കാമോ?

വന്യജീവികൾക്ക് ഭക്ഷണം നൽകുമ്പോൾ രണ്ട് പേരുണ്ടാകണമെന്ന പ്രോട്ടോക്കോൾ നിലവിലില്ല. ഒരാൾക്ക് മാത്രം വഹിക്കാവുന്ന ജോലി സ്വഭാവമുള്ള കൂടുകളും; രണ്ട് പേർ ജോലി നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന കൂടുകളും മൃഗശാലയിലുണ്ട്.

(ഡി) രാജവെമ്പാലയുടെ കടിയേറ്റ് മരിച്ച വ്യക്തിക്ക് ആവശ്യമായ കൈയ്യറകളോ ബുട്ടുകളോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നും പ്രസ്തുത പ്രദേശത്ത് സി.സി.ടി.വി.-കൾ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നില്ല എന്നുമുള്ള ആക്ഷേപം സർക്കാർ പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കിയിട്ടുണ്ടോ; വിശദാംശങ്ങൾ നൽകാമോ?

രാജവെമ്പാലയുടെ കടിയേറ്റ് മരണപ്പെട്ട വ്യക്തിക്ക് സുരക്ഷയുടെ ഭാഗമായി ഗംബൂട്ട്, കൈയ്യറകൾ, പാമ്പുകളെ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനാവശ്യമായ സ്ലിക്ഷുകൾ എന്നിവയ്ക്ക് പുറമെ വാർത്താ വിനിമയത്തിന് വാക്കിടോക്കിയും ലഭ്യമാക്കിയിരുന്നു. രാജവെമ്പാലയെ പാർപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന രണ്ട് വലിയ കൂടുകളിലും സി.സി.ടി.വി.കൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. പാമ്പിനെ താൽക്കാലികമായി മാറ്റുന്ന മാറ്റുകൂടുകൾ കീപ്പർഗ്യാലറിയിലാണ് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. കീപ്പർഗ്യാലറി, കീപ്പർമാർ വസ്ത്രം മാറ്റുന്നതിനുള്ള സ്വകാര്യയിടമായതിനാൽ അവിടെ സി.സി.ടി.വി.-കൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടില്ല.